

Ministrstvo za kulturo
Maistrova 10
1000 Ljubljana

Ljubljana, 7. november 2022

Komentarji in pripombe k Javnim razpisom za izbor kulturnih projektov na področjih uprizoritvenih, glasbenih, vizualnih umetnosti in Javni razpis za dodelitev delovnih štipendij na vseh štirih področjih umetnosti, ki jih bo v letu 2023 sofinancirala Republika Slovenija iz proračuna, namenjenega za kulturo

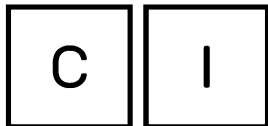
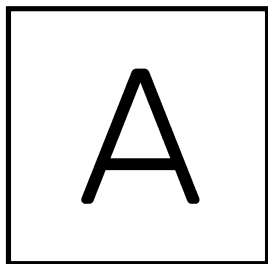
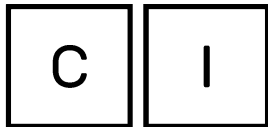
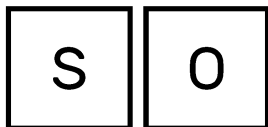
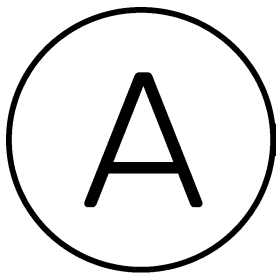
Spoštovani,

v društvu Asociacija podajamo pripombe in komentarje na Javne razpise za izbor kulturnih projektov na področjih vizualnih, uprizoritvenih, intermedijskih in glasbenih umetnosti in Javni razpis za dodelitev delovnih štipendij na področju glasbenih, vizualnih, uprizoritvenih in intermedijskih umetnosti, ki jih bo v letu 2023 Republika Slovenija sofinancirala iz proračuna, namenjenega za kulturo (v nadaljevanju JPR-VIZ-2023, JPR-UPRIZ-2023, JPR-GUM-2023, JPR-IMU-2023 in JR-DŠ-UM-2023).

Uvodoma želimo pozdraviti, da je Ministrstvo za kulturo naposled prisluhnilo našim vsakokratnim pozivom ter glavnino razpisov za projekte in štipendije na področjih ustvarjalnosti v letu 2023 objavilo prej, in sicer v glavnini 14. oktobra, JPR-IMU-2023 pa 11. novembra 2022. Tako je mogoče pričakovati, da bodo o morebitni podpori številni predlagatelji projektov in kandidati za štipendije obveščeni vsaj že v drugem mesecu leta 2023, kar je izboljšava.

Časovno gledano **objava razpisov** vseeno še ni povsem optimalna, da bi bili lahko upravičenci v celoti razbremenjeni negotovosti pri načrtovanju in izvajanju projektov in aktivnosti v javnem interesu in bi veljalo vse postopke ministrstva v letu, ki predhodi letu sofinanciranja, izvesti in v polnosti dokončati že pred koncem leta. Ministrstvo pozivamo, da se prenove uveljavitve časovne dinamike v že nakazani usmeritvi loti še bolj temeljito in vse temeljne razpise za programe in večletne ali enoletne projekte nevladnih organizacij, javnih zavodov in samozaposlenih v kulturi, ki delujejo na področjih ustvarjalnosti, kulture in medijev, v danem koledarskem letu načrtuje in izvede na način, da je pred objavo razpisov deležnikom jasno odrejena možnost ministrstvu predlagati izboljšave oziroma opozoriti na morebitne problematične točke razpisov, postopki, vključno z implementacijo najbolj ključnih rešitev, pa so izpeljani pravočasno.

Kot pozitivne premike v smer, da bi deležniki v ministrstvu sčasoma lahko prepoznali bolj zanesljivega, odgovornega in stabilnega partnerja ustvarjalnih organizacij in ustvarjalcev samih, vrednotimo dejstvo, da so

bile v teh dneh dokončno imenovane **strokovne komisije**, ki bodo presojale vloge upravičencev, za katere, kot smo v Asociaciji vseskozi zagovarjali, novi sprejeti pravilnik predvideva tudi izobraževanje, s količino dela usklajeno plačilo in povečuje njihovo število, ni pa uveljavil obveze strokovnih komisij in drugih področnih uslužbencev vzdrževati redne stike z aktualno ali najmanj s sofinancirano domačo ustvarjalnostjo, za katero se v Asociaciji še naprej zavzemamo. Pomembno je namreč, da postopki, vezani na razpise niso ovirani in ne zastajajo¹, pa tudi, da so izpolnjeni predpogoji za zagotovitev kar najvišje možne mere strokovnosti presojanja. Kljub pozitivni orientaciji novosti, za katere smo si v Asociaciji vseskozi prizadevali, je prostora za izboljšave v tem oziru torej še nekaj.

Kot v splošnem pozitiven indic namere ministrstva zamejiti negotovost organizacij in ustvarjalcev v kulturi ter v sektor vnesti nekaj stabilnosti, ko gre za vprašanja administrativnih obremenitev in časovne dinamike, lahko vrednotimo tudi na strani organa objavljen **Koledar predvidenih javnih razpisov in pozivov**, ki pa hkrati upravičencev še ne more docela razbremeniti ugibanja, nepredvidenih administrativnih obremenitev ali presenečenj. V njem so nekateri mehanizmi za podporo ustvarjalnosti namreč napovedani z natančnimi datumi, drugi z okvirno časovno opredelitvijo, spet tretji sploh ne².

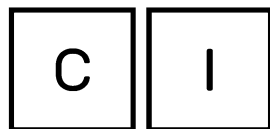
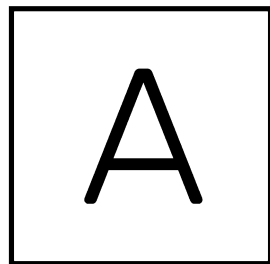
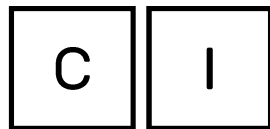
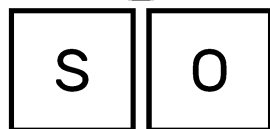
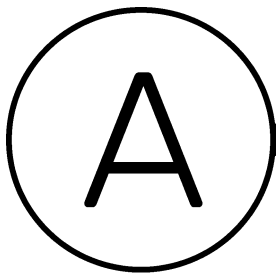
Koledar je hkrati še ena ne povsem izkoriščena, a potencialna možnost dodatne okrepitve **transparentnosti** delovanja organa, h kateri smo skozi predloge določil ministrstvo pozivali tudi ob odzivu na predlog novega *Pravilnika o strokovnih komisijah*, a se jih organ ni odločil uveljaviti. V društvu dosledno opozarjamo in vztrajamo, da bi zavoljo transparentnosti delovanja ob datumu začetka odpiranja vlog organ moral, ko tak datum pozna, jasno in javno pribeležiti tudi datum konca odpiranja vlog³, ob objavi rezultatov še število obravnavanih, zavrženih in zavrženih vlog, zapisniki dela strokovnih komisij pa bi morali vsebovati tudi informacije o procesu argumentacije, ki je informiralo odločanje. Ob večanju stopnje zaupanja v delo organa in bolj informiranem vpogledu v delo in delovno breme različnih funkcionarjev ministrstva bi vse naštetu okrepilo možnosti upravičencev spremljati procese vodenja upravnih in drugih postopkov ministrstva ter v primeru kršitev ukrepati, javnost in upravičenci pa bi hkrati lahko bolj informirano sklepali tudi o zanimanju in potrebah za posamezne oblike podpore ter posamična področja ustvarjalnosti. Ministrstvo tako pozivamo, da se odloči vse omenjene podatke dosledno sporočati v objavah za vsak relevantni razpis, smiselno pa se v ta namen lahko oplemeniti tudi prej omenjeni koledar.

V Asociaciji smo mnenja, da bi se zaupanje in pozitiven odnos do organa še dodatno okrepila, če se ministrstvo v skladu z zakonskimi omejitvami naposled odloči obuditi in sistematizirati neposredne načine **elektronskega**

¹ Predpogoj za to je njihovo imenovanje in redno zasedanje.

² Npr. Vabilo k oddaji vlog za sofinanciranje projektov v okviru programa EU Ustvarjalna Evropa v letu 2022.

³ Takrat namreč začenjajo teči roki za vročitev odločitev o sofinanciranju, o katerih lahko upravičenci zaenkrat zgolj ugibajo.

obveščanja različnih upravičencev in zainteresirane javnosti ter jih mdr. sistematično ter pravočasno opozarjati na prihajajoče javne razpise in pozive, pogodbene in druge obveznosti, zbirna mesta predpisane dokumentacije, možnosti participacije v demokratičnih procesih. Ministrstvo še enkrat hkrati pozivamo, da je skrajni čas, da se zavoljo in s ciljem administrativne razbremenitve vseh vpletenih v postopke ob temeljiti prenovi razpisnih mehanizmov naposled loti tudi njihove osmišljene in dosledne **digitalizacije**.

Na tem mestu v navezavi na časovno dinamiko objav velja izpostaviti, da **Javni razpis za izbor kulturnih projektov na področjih intermedijskih umetnosti** ni bil objavljen sočasno z JPR-GUM-2023, JPR-VIZ-2023, JPR-UPRIZ-2023, JR-DŠ-UM-2023, kar je v kontekstu splošno visokega delovnega bremena Asociacije tudi glavni razlog, da se na zadevne razpise odzivamo pozno⁴. Predlagatelji projektov iz področja intermedijskih umetnosti bodo tako zaradi kasnejše objave razpisa v slabšem položaju z upravičenci na preostalih področjih ustvarjalnosti⁵, s čimer bodo tudi siceršnji pozitivni učinki hitrejša objave razpisov zanje zmanjšani. Sočasna objava vseh tradicionalno povezanih projektnih razpisov za štiri področja ustvarjalnosti, iz katerih so študentske spodbude z JR-DŠ-UM-2023 zdaj izvzete, pa ob enakovrednih možnostih za prijavitelje deležnikom ponuja tudi celovitejši vpogled v odnos in namere ministrstva, ko gre za obravnavo posamičnih področij ustvarjalnosti.

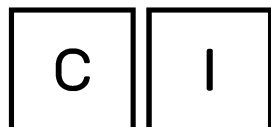
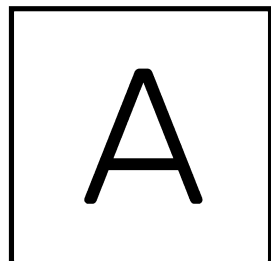
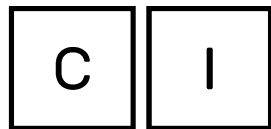
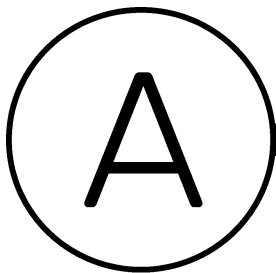
Tako je skozi objavljene razpise mogoče razbrati, da se ministrstvo v primerjavi s preteklimi zadevnimi razpisi na splošno odloča **izdatno podpirati** upravičence, ki na področjih ustvarjalnosti v javnem interesu delujejo projektno ali kot samostojni ustvarjalci, kar gre pozdraviti, saj prav skozi enoletne razpise na področjih umetnosti država podpre največje število projektov v javnem interesu prijaviteljev, ki delujejo decentralizirano in katerih vsebine dosežejo izjemno raznorodne skupnosti, pa tudi in nič manj pomembno projekte in aktivnosti samostojnih ustvarjalcev, a pogoji za vsa področja umetnosti niso izboljšani primerljivo, kar napotuje na zaključek na **neenakovredno vrednotenje posamičnih področij ustvarjalnosti**. Skupna višina sredstev, ki so rezervirana za sofinanciranje projektov in štipendij na posameznih področjih ustvarjalnosti, se viša⁶, naslavljata se zapostavljenost uprizoritvenih umetnosti iz JPR-UPRIZ-2022 in deloma intermedijskih umetnosti iz JPR-IMU-2022, z JPR-GUM-2023 pa je še posebej okrepljena podpora mednarodnim turnejam.

Zato v celoti preseneča, da ministrstvo, ki je za vsa predvidena podpodročja v okviru JPR-GUM-2023, JPR-UPRIZ-2023 in JPR-VIZ-2023

4 Kasnejša objava posamičnega povezanega razpisa Asociacijo kot vsebinsko mrežo postavlja v nezavidljiv položaj bodisi se na razpise odzivati pozno ali posamično, s čimer se breme dela Asociacije kot vsebinske mreže ob zamejenih kapacitetah veča.

5 O rezultatih bodo obveščeni vsaj mesec dni kasneje.

6 Na področju glasbe iz 335.000,00 EUR na 580.000,00 EUR oz. za nekaj čez 42%, na področju uprizoritvenih umetnosti iz 185.000,00 EUR na 450.000,00 EUR oz. za skoraj 59%, na področju vizualnih umetnosti iz 250.000,00 EUR na 420.000,00 EUR oz. nekaj čez 40%, na področju intermedijskih umetnosti pa iz 65.000,00 EUR na 102.000,00 EUR oz. za nekaj več kot 36%.

povišalo tako najvišji možen delež sofinanciranja kot najvišjo možno vrednost sofinanciranega deleža projekta, štipendije v okviru JR-DŠ-UM-2023 pa po višini za vsa področja ustvarjalnosti izenačilo z že uveljavljeno višino štipendij na področju vizualnih umetnosti, kar gre pozdraviti, do **področja intermedijskih umetnosti ne postopa enakovredno razvojno** in spodbujevalno. V razpisu v primerjavi z JPR-IMU-2022 in v nasprotju z razvojno naravnanim trendom na ostalih področjih umetnosti⁷ ni sorodnega povišanja na ravni najvišjega možnega deleža sofinanciranja niti najvišje možne vrednosti sofinanciranega deleža posamičnega projekta, kar napotuje na zaključek, da ministrstvo v določeni meri nadaljuje s trendom zapostavljanja tudi v mednarodnem prostoru uveljavljenega področja domačega umetniškega ustvarjanja⁸, kar vrednotimo kot docela neustrezno in izkaz neutemeljeno nižje ravni posluha za področje ustvarjalnosti, ki ga krovna slovenska zakonodaja na področju kulture med kulturne dejavnosti v javnem interesu uvršča in obravnava povsem enakovredno z ostalimi. Ministrstvo tako pozivamo, da primerljivo razvojno obravnava prav vsa področja ustvarjalnosti ter odpravi neutemeljena razlikovanja.

Nadalje hkrati preseneča, da se ministrstvo navkljub določenim povišanjem⁹ odloča **zmanjševati število štipendij** za samostojne ustvarjalce na področjih glasbe¹⁰ in intermedijskih umetnosti¹¹, kar ocenjujemo kot neustrezno. Ministrstvo velja opomniti, da je dostop do štipendijskih spodbud za samozaposlene v kulturi na področju intermedijskih umetnosti v preteklem razpisnem obdobju zamejilo na ustvarjalce, ki v zadevnem letu še niso dopolnili 30 let, kar je ob sorodni zamejitvi na Javnem razpisu za delovne štipendije za samozaposlene v kulturi z oznako JR-DŠ-2022 pomenilo, da do letošnje objave zadevnih razpisov intermedijski ustvarjalci, ki so bili starejši od 29 let, v okviru razpisnih mehanizmov ministrstva za ustvarjanje in svoj poklicni razvoj niso mogli pridobiti državne štipendijske podpore¹². Na tem mestu je organ smiselno opomniti na vrsto kršitev in splošno neustrezno obravnavo samozaposlenih v kulturi v postopkih in dokumentih ministrstva, ki smo jim bili priča v preteklem obdobju, ko se je sektor mdr. soočal s pandemijo novega koronavirusa, in nenazadnje na dejstvo, da je ministrstvo že pred časom ukinilo prakso MK Obvestil, preko

7 Kot smo jim priča z JPR-VIZ-2023, JPR-GUM-2023 in JPR-UPRIZ-2023.

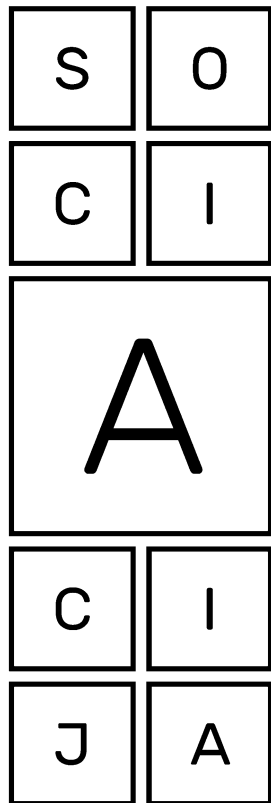
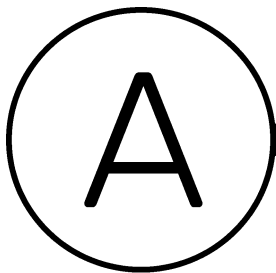
8 Domača intermedijska umetnost pretežno nastaja v okvirih neodvisne kulture in je le zamejeno zastopana v okviru programov javnih kulturnih institucij.

9 Višine štipendij za ustvarjalce na področju glasbe, intermedijskih ter uprizoritvenih umetnostih enači z višino štipendij na področju vizualnih umetnosti (iz 5.000,00 EUR v JPR-GUM-2022, JPR-IMU-2022 in JPR-UPRIZ-2022 na 10.000,00 EUR v JR-DŠ-UM-2023), povečuje tudi število razpisanih štipendij za področji uprizoritvenih (iz 3 v JPR-UPRIZ-2022 na 5 v JR-DŠ-UM-2023) in vizualnih umetnosti (iz 15 v JPR-VIZ-2022 na 12 v JR-DŠ-UM-2023).

10 Iz 15 na 12 ob alarmantnem podatku, da je ministrstvo z JPR-GUM-2022 od predvidenih 15 podelilo zgolj 3 štipendije na področju.

11 Iz 3 na 2 ob alarmantnem podatku, da ministrstvo z JPR-IMU-2022 ni podelilo nobene od predvidenih 3 štipendij na področju.

12 O sorodnih zamejtvah, ki jih ministrstvo ohranja tudi z objavo JPR-IMU-2023, pa tudi o rešitvah, ki jih uvaja z JR-DŠ-UM-2023 še drugje v nadaljevanju odziva.

katerih je ustvarjalce neposredno informiralo o spodbudah za samozaposlovanje.

Trdimo namreč, da če se je po navedbah takratnih visokih funkcionarjev ministrstva na poziv JR-DS-2022, ki je predvidel 53 delovnih štipendij za samozaposlene v kulturi, prijavilo zgolj 13 prijaviteljev¹³; gre razloge za slab odziv samozaposlenih v kulturi v nezanemarljivi meri pripisati prav opisanim dejavnikom in so zagotovljena sredstva, povrnitev starostne meje za opredelitev mladih ustvarjalcev¹⁴ na nekoč že uveljavljeno in oblikovanje spodbud za vse starostne skupine ustvarjalcev, ki jih v društvu pozdravljamo, lahko le prvi koraki v smeri sanacije stanja in vnovične izgradnje zaupanja ustvarjalcev. V društvu verjamemo, da se ministrstvo lahko, če tako namero ima, s sanacijo stanja ob pomoči deležnikov v sektorju hitro in učinkovito spoprime ter predvidi tudi in najprej več štipendij na splošno in predvsem na področjih, kjer jih znižuje.

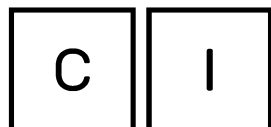
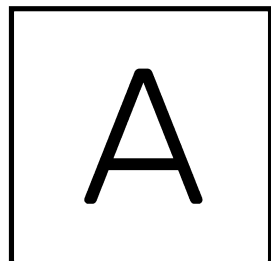
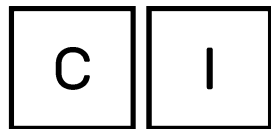
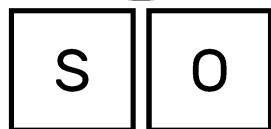
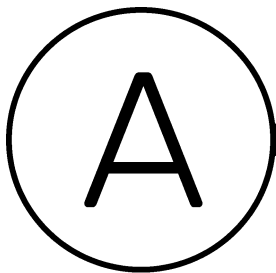
V opredelitvah v projektnih razpisih za štiri področja ustvarjalnosti uporabljenih posameznih izrazov nadalje beremo, da ministrstvo vztraja na problematični opredelitvi **koprodukcij** in **soorganizatorstva**, ki v okviru podpisanega dogovora med koprodukcijskimi partnerji ali izjave soorganizatorja ne predvidevajo financiranja iz iste proračunske postavke ali iz istega razpisa Ministrstva za kulturo, pogoj, ki ga dodatno in precej strožje opredeljujejo in zamejujejo **splošni pogoji sodelovanja na razpisu**¹⁵.

Ministrstvo naj uvodoma opozorimo, da je v JPR-PROG-2022-2025 predvidelo možnost sofinanciranja stroškov več koproducentov določenih in iz proračuna RS za kulturo podprtih programskih enot v javnem interesu, kar smo v društvu kot spodbudo k sodelovanju pozdravili in prepoznali, da rešitev za zdaj in za nekatera področja predstavlja edino možnost razbremenitve bremena stroškov vse večjega zahtevanega števila izvedb programskih enot v okviru programskega razpisa ministrstva in zamejitve **nadprodukcije**, možnosti, ki v času energetske druginje in inflacije postaja le še bolj temeljnega in večjega pomena. Hkrati smo že v takratnem odzivu ministrstvo opozorili, da uveljavitev pravkar opisane novosti zaenkrat predstavlja doprinos zgolj v primeru, če gre za koprodukcijo dveh izvajalcev, ki sta bila izbrana v sofinanciranje na JPR-PROG-2022-2025, ter organ pozvali, da tovrstne koprodukcije predvidi tudi za koprodukcijska sodelovanja med prejemniki sofinanciranja na programskem razpisu in/ali prejemniki sofinanciranja na drugih zadevnih razpisih Ministrstva za kulturo. Odločitev ministrstva, da še naprej ignorira naš poziv, upravičence, ki bodo sodelovali na projektnih razpisih organa v primerjavi s prejemniki programskih sredstev ministrstva postavlja v neenakopraven položaj, ki pa

13 Vir: državna sekretarka Ministrstva za kulturo Ignacija Fridl Jarc na 45. nujni seji Odbora za kulturo Državnega zbora z dne 14. 2. 2022

14 Iz 29 na 35 let.

15 Pogoj 4, prepoved prijave projektov, ki so sofinancirani na programskih ali projektnih razpisih oz. pozivih Ministrstva za kulturo in povezanih skladov (JSKD) ali agencij (JAK, SFC). Pogoj 5, ki narekuje, da lahko isti projekt prijavi le en prijavitelj oziroma prijavljeni projekt ni del drugega sofinanciranega programa ali projekta (lahko tudi na dotičnem področju ustvarjalnosti).

je zaradi nejasnosti formulacij problematičen tudi na drugih mestih.

Če namreč lahko razumemo namero ministrstva, da skozi več splošnih pogojev poskuša odpraviti možnosti zlorab proračunskih sredstev¹⁶, smo mnenja, da se problematike loteva pretirano korenito ter na neustrezen način, posledice tovrstnega postopanja pa za kulturno udejstvovanje in državo lahko predstavljajo več škode kot koristi. Z določili namreč ministrstvo še dodatno prispeva k **utrjevanju vrzeli med javnimi zavodi ter večjimi in manjšimi neodvisnimi producenti programov in projektov**, otežuje možnosti predvsem slednjih, da se ob podpori države sčasoma in s prizadevnim ter kvalitetnim delom ustrezno razvijejo, in prispeva k problemu nadprodukcije na področjih ustvarjalnosti.

Ministrstvo opozarjamo, da je kratkovidno, da skozi splošne pogoje izrazito zamejuje možnosti sodelovanja, združevanja prizadevanj in razpoložljivih sredstev med različnimi organizacijami, ki delujejo v polju kulture, s čimer predvsem manjše in decentralizirano delujoče med njimi oškoduje za možnosti dostopanja do boljših pogojev produkcijskega dela, realizacije ambicioznejših projektov, pridobivanja in razvoja profesionalnih kompetenc in z vsem tem tudi lastne referenčnosti skozi sklepanje dogovorov o soorganizacijah in koprodukcijskih sodelovanjih z vzpostavljenimi producenti in institucijami, katerih programi in projekti so pogosto podprti z državnimi sredstvi. Sočasno izpostavljamo, da so upravičenci utemeljeno v skrbeh zaradi premalo jasne, a tudi nesmiselne in nedopustne formulacije določbe, ki skozi splošne pogoje sodelovanja kot neupravičene osebe na treh področjih ustvarjalnosti vsaj na papirju¹⁷ izključuje prijavitelje, ki so¹⁸ ali pa bodo za svoje projekte, za katerega oddajajo vlogo, že prejeli sredstva¹⁹, in sicer tudi – kot na račun različno, a vselej nejasnih opredelitev, ki napotujejo na različno široke možnosti interpretacije, beremo – namenska projektna ali programska sredstva lokalnih skupnosti²⁰ ali na sploh. Tudi z ne povsem nedvoumno opredeljenimi določili v imenu, kot informirano predvidevamo, mdr. preprečevanja **dvojnega financiranja** ministrstvo aktivno in odločujoče skrbi, da ljubitelji ostanejo ljubitelji in se še uveljavljajoči producenti nimajo resničnih možnosti ustrezno razviti, stanje razvoja kulture po državi pa navkljub politični zavezi k prizadevanju za decentralizacijo kulture na ravni produkcijske moči²¹ lahko ostane v samem bistvu predvsem nespremenjeno. V društvu Asociacija ministrstvo pozivamo, da v korist domače kulture odpravi zadevno nejasno ter nesmiselno določilo²².

16 Glej npr. tudi pogoj 3, omejitev koncentracije povezanih oseb upravičencev.

17 V telefonskem razgovoru z dne 14. 11. 2022 so nam na Direktoratu za ustvarjanost potrdili, da se pogoj 5 smiselno nanaša zgolj na sredstva Ministrstva za kulturo.

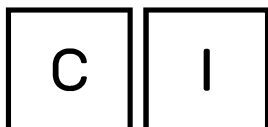
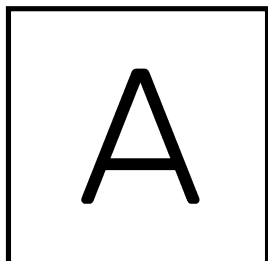
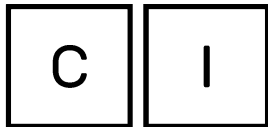
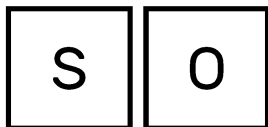
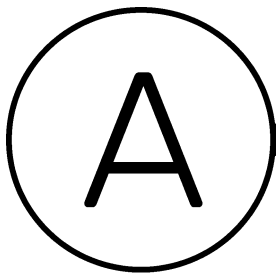
18 Oziroma so njihovi koproducenti in/ali soorganizatorji.

19 Bodisi na sploh (v JPR-GUM-2023) bodisi na posamičnem področju ustvarjalnosti, za katerega se prijavljajo (v JPR-VIZ-2023 in JPR-UPRIZ-2023).

20 Glej pogoj 5 splošnih pogojev v JPR-GUM-2023, JPR-UPRIZ-2023 in JPR-VIZ-2023. JPR-IMU-2023 in podpodročje Odprti ateljeji v okviru JPR-VIZ-2023 tovrstnega določila oz. izključevalnega kriterija ne predvidevata

21 Ne pa tudi števila produkcij.

22 Katerega namen po naši oceni že v celoti uveljavlja pogoj 4.

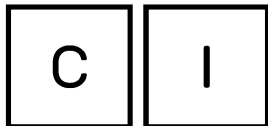
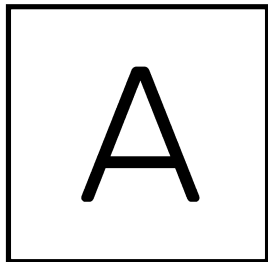
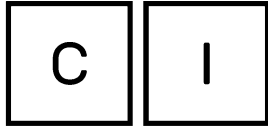
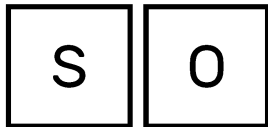
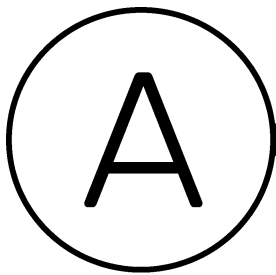
Ministrstvo želimo ob tem opomniti, da druge, bolj smiselne načine za preprečevanje dvojnega financiranja že ima. Upravičenci so zavezani vlogam priložiti dokazila o sklenjenih dogovorih o koprodukcijskem sodelovanju ali soorganizatorstvu, v katerih morajo biti narava in razmerja vložkov sodelujočih jasno opredeljeni, v finančnih konstrukcijah jasno razmejeni ter v poročilih o njihovi realizaciji ustrezno izkazani. Hkrati so upravičenci dolžni organu poročati o morebitnih odstopanjih projekta. Trdimo nadalje, da nadzor nad finančnim izvajanjem projektov, tudi takih, ki predvidevajo koprodukcije ali soorganizatorstvo, za ministrstvo ne more predstavljati prevelikega bremena, saj gre za osnovni in redni del že obstoječih nalog organa, vezanih na uresničevanje javnega interesa za kulturo. V društvu tako ministrstvo pozivamo, da splošne pogoje, vezane na sklepanje koprodukcijskih sodelovanj in soorganizatorstvo, prenovi na način, ki smiselno razširi možnosti upravičencev, katerih programe organ financira, na vse prejemnike sredstev Ministrstva za kulturo, ter s potezo odpravi vzpostavljen in nerazvojno naravnani položaj, ob preprečevanju morebitnih zlorab in razvojni naravnosti na ravni številčnosti podprtih dejavnosti različnih upravičencev pa izraziti poudarek nameni razvoju ustvarjalne moči in referenčnosti domače ustvarjalnosti.

Pravkar opisan položaj, torej namero ministrstva ob povečanih sredstvih v kontekstu prej opredeljenih zamejitev podporo organa razpršiti med kar največje možno število upravičencev vsaj v primeru JPR-VIZ-2023, JPR-IMU-2023 in JPR-GUM-2022 še dodatno utrjuje splošni pogoj sodelovanja na razpisu, ki narekuje, da lahko upravičenci na razpisu sodelujejo z **največ eno vlogo** oziroma projektom²³. Četudi načelno pozdravljamo, da skozi projektne ministrstvo namerava podpreti kar največje možno število kakovostnih projektov različnih upravičencev, izpostavljamo nevarnost, da bo v luči vseh prej opredeljenih zamejitev do določene mere glede na naravo možnosti razvoja domače ustvarjalnosti in vzpostavljen sistem javne podpore vprašljiva prav sama **kakovost** upravičenih vlog²⁴. Če v Asociaciji vsekakor pozdravljamo obet, da bodo iz naslova povečanja do sredstev v okviru razpisa lažje dostopale kulturne organizacije, ki za dejavnosti redkeje uspejo pridobiti javna sredstva, in večje število samostojnih ustvarjalcev, se ob vzpostavljenih pogojih vseeno sprašujemo, ali bo na projektne razpise prispelo dovolj vlog upravičencev, ki bodo po presoji ocenjene kot kakovostne, da bodo povečana sredstva dosegla svoj namen in bodo v celoti počrpana, k čemur organ pozivamo, naj si prizadeva.

Ministrstvo v Asociaciji dosledno opozarjamo, da je razkorak med stopnjo podprtih aktivnosti v okviru obstoječih programskih in projektnih razpisov države in lokalnih skupnosti na štirih področjih ustvarjalnosti izrazito prevelik, prvič, da bi razvojno in spodbujevalno deloval v primeru kulturnih dejavnosti kakovostnih, a še uveljavljajočih se profesionalnih organizacij, ki

23 V primeru oddaje več vlog se vse vloge prijavitelja zavržejo kot vloge neupravičene osebe in ne recimo upošteva prva prispela, ostale pa zavrže.

24 Šele ob objavi rezultatov bomo lahko utemeljeno sklepali, če in kako vzpostavljeni razpisni pogoji vplivajo na količino oddanih vlog.

delujejo v polju ustvarjalnosti, drugič, da ne bi temeljno destabiliziral organizacije, katerih programov država v okviru programskih razpisov ne sofinancira več in je, tretjič, razpis za podporo večletnim projektom v glavnini namenjen podpori specifičnih oblik kulturnih dejavnosti na področjih ustvarjalnosti ter opisanega položaja ne naslavlja ustrezno. Ministrstvo pozivamo, naj še izdatneje osmišljeno in na različnih nivojih razvojno ravna ter bodisi v okviru projektov razpisov prepozna, da producenti in **ustvarjalci pogosto vrhunsko in intenzivneje delujejo na več podpodročjih in področjih ustvarjalnosti** ter v ta namen vnovič predvidi povečanje možnega števila oddanih vlog²⁵, iz mehanizmov ne izključuje projektov upravičencev, katerih projekti in programi so že sofinancirani v okviru drugih področij ustvarjalnosti, a kot kakovostni delujejo čezdisciplinarno, vsekakor pa izpolni napovedi, da se bo naposled lotilo **sistematične prenove razpisnih mehanizmov**, ki so ključni za razcvet domače neodvisne kulture ter kot morebitno rešitev za naslavljanje problema predvidi tudi nov mehanizem podpore, ki bi predstavljal vmesno stopnjo razvoja med uveljavljenim projektom in programskim financiranjem.

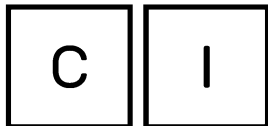
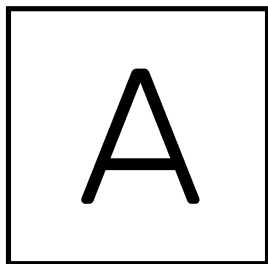
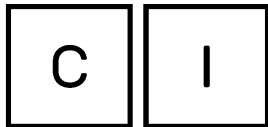
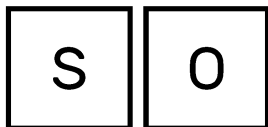
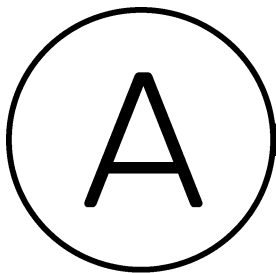
V Asociaciji pozdravljamo, da se je tudi v tokratnih projektih razpisih ministrstvo odločilo upoštevati razmere, v katerih je sektor deloval in še deluje v času preživljanja in okrevanja zaradi **posledic pandemije novega koronavirusa**, in je razmere, do določene mere pa tudi razlike v razmerah po posamičnih področjih ustvarjanja upoštevalo v splošnih in posebnih pogojih projektov razpisov za leto 2023. Če je torej v opredeljenem obdobju mogoče povsem upravičeno pričakovati, da upravičenci na podpodročju *Organizacija razstavnih in festivalskih projektov* pri vizualnih umetnostih izkazujejo zahtevano število samostojnih izvedb²⁶ in sorodnega ni mogoče pričakovati na podpodročju *Mednarodno gostovanje v tujini na področju glasbe*²⁷ ter je v JPR-GUM-2023 uveljavljeno podaljšanje referenčnega obdobja smiselno, to v enaki meri ne velja za ustvarjalce in organizacije v polju intermedijskih umetnosti. Četudi so tudi zanje pogosto veljala določila, ki so narekovala delovanje npr. galerij, so producenti in ustvarjalci veliko bolj odvisni od v času epidemije pretrganih globalnih dostavnih verig in razpoložljivosti delov in tehnologije, zato bi bilo referenčno obdobje tudi zanje potrebno podaljšati. Ministrstvo, ki je izkazalo razumevanje za problematiko, tako pozivamo, da pandemične razmere v kulturnem sektorju še naprej in v dialogu z deležniki preišljeno upošteva.

Če pripoznavanje posledic epidemije ostaja nujno, ministrstvo na tem

25 Na področju glasbe npr. najvišje možno število upravičenih vlog vrne najmanj na stanje iz JPR-GUM-15 ali JPR-GUM-18. V društvu verjamo, da lahko s sočasno uveljavitvijo pogojev, s katerimi dodatno razvojno postopa in spodbuja dejavnosti v javnem interesu, organ uspešno naslovi tudi morebitna vprašanja administrativnega bremena, vezana na pravočasno obravnavo vlog upravičencev.

26 Zahtevana je izvedba vsaj enega referenčnega projekta.

27 Zahtevana je izvedba najmanj treh istovrstnih projektov podpodročja, ki ga prijavljajo na razpis. Izvedba vseh oblik glasbenih dogodkov je bila v času pandemije praviloma onemogočena, glasbene turneje pa v glavnini odpovedane.

mestu pozivamo še, da skozi vse nove in ustaljene mehanizme začne upoštevati in proaktivno naslavljati predružačene pogoje dela, kot jih v polju kulture narekujeja **inflacija** in **druginja**, npr. z višanjem stopnje možnega uveljavljanja upravičenih posrednih stroškov, z manjšanjem števila zahtevanih enot ali z uveljavitvijo posebnega mehanizma, preko katerega bi sektor dostopal do sredstev, s katerimi bi problematiko lahko uspešneje naslovil.

V društvu tudi tokrat želimo ministrstvo opozoriti na problematičnost določila, ki ga v različnih oblikah najdemo tudi v izbranih letošnjih besedilih projektnih razpisov²⁸ in opredeljuje, da se **fizičnim osebam** »vsi stroški izvedbe izplačajo v obliki **avtorskega honorarja**, ki že vključuje stroške njihovega lastnega ustvarjalnega dela (stroški materiala, ostalega gradiva ipd.), stroške predstavitev za javnost, morebitne potne stroške in stroške bivanja«,²⁹ kar pomeni, da se celotna vrednost pridobljenih sredstev ne glede na to, koliko teh sredstev namenijo za realizacijo projekta ali drugih aktivnosti in torej niso njihov dejanski honorar, vselej všteje v cenzus samozaposlenega kot prihodek in obdavči z dohodnino³⁰. V društvu prepoznavamo, da ministrstvo z izjemami v primeru podpodročja Odprti ateljeji v JPR-VIZ-2023 in delovnih štipendij iz JR-DŠ-UM-2023, kadar je prijavitelj umetniški kolektiv, vsaj nekoliko poskuša nasloviti opisani problem ter išče načine spodbujanja sodelovanja med ustvarjalci³¹, a temeljnega problema vendarle ne naslovi.

Čemu bi se mladi organizator koncertov kot fizična oseba³² odločil v sklopu Prva podpora projektu organizirati koncertni cikel, za katerega bo prejel sredstva, ki jih bo pretežno namenil za honorarje sodelavcev, nastopajočih, promocijo, tisk plakatov ipd., če bo država vse to davčno obravnavala kot njegov osebni dobiček³³? Je možnost posameznega ustvarjalca, ki deluje v zasedbi, samostojno pridobiti sredstva za mednarodne turneje resnično spodbudna, ko pa sam davčno nosi breme stroškov honorarjev za člane in drugo spremljevalno osebje, bivanja in poti ter je pred izbiro, da bodisi tvega izgubo pravice do plačila prispevkov za socialno varnost ali do konca leta životari?

Določilo, ki ga je ministrstvo v preteklosti vsaj deloma uspelo naslavljati z **omogočanjem sklepanja tripartitnih pogodb** med uspešnimi prijavitelji in

28 JPR-VIZ-2023, JPR-GUM-2023 in JPR-IMU-2023. JPR-UPRIZ-2023 tovrstnega določila ne vsebuje in ga hkrati tudi drugače ne naslavlja.

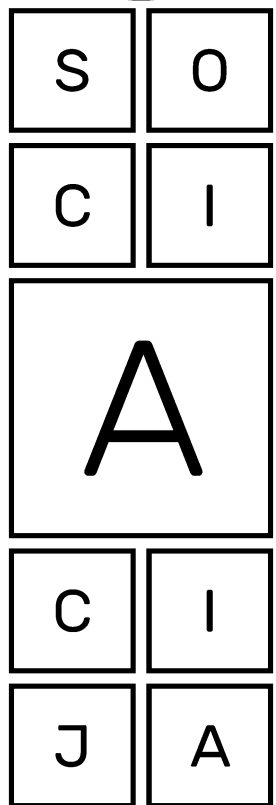
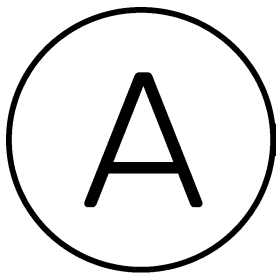
29 Na področju vizualnih še beremo, da bo s fizičnimi, ki niso samozaposleni v kulturi ali samostojni podjetniki, ministrstvo sklenilo dogovor, po katerem bo zanje odvedlo ustrezne davščine, na račun pa bo izvajalec prejel neto honorar, ki vključuje vse stroške.

30 Samozaposleni v kulturi davčno osnovo praviloma ugotavljajo skozi dejanske prihodke in normirane odhodke.

31 Vsak ustvarjalec se za svoj del sicer skupnega projekta na podpodročju Odprti ateljeji lahko prijavi samostojno, ministrstvo namerava na podlagi opredeljene delitve štipendije sredstva nakazati vsakemu članu umetniškega kolektiva posebej.

32 Z dejavnostjo ali ne.

33 Za podpodročje Prva podpora projektu sicer v zadevnem projektu ni opredeljenih upravičenih stroškov.

organizacijami, vsekakor močno otežuje³⁴ participacijo fizičnih oseb v okviru projektov in je primer spornega ravnanja države, ki »z eno roko da in hkrati z drugo jemlje«. Ministrstvo pozivamo, da v namene smiselno oblikovanih spodbud za samozaposlovanje v kulturi in ustvarjalno dejavnost fizičnih oseb, ki hkrati spodbuja tudi sodelovanje med njimi, ponovno omogoči sklepanje tripartitnih pogodb, v obrazcih finančnih konstrukcij in poročil fizičnim osebam omogoči najmanj napovedovanje in izkazovanje projektov stroškov, ki niso avtorjev dejanski honorar, ki naj jih ne všteva v cenzus samozaposlenih v kulturi, predvsem pa problem celovito naslovi in razreši v korist samozaposlenih v kulturi.

Nakljub izpostavljeni problematiki v društvu pozdravljamo, da je s projektnimi razpisi za leto 2023 vzpostavljenih več možnosti za **razvoj in podporo prvih projektov** pravnih in fizičnih oseb, ki delujejo v poljih ustvarjalnosti, četudi ne za vse enakovredno in nekatere izrazito problematične točke na posamičnih področjih ostajajo v veljavi. Če se namreč skozi Podporo prvih projektov³⁵ na JPR-GUM-2023 in JPR-UPRIZ-2023 organ odloča spodbujati³⁶ aktivnosti šele nedavno ustanovljenih upravičenih pravnih oseb in ustvarjalcev, ki jih organ praviloma še ni podprl³⁷ ter lahko skozi JPR-VIZ-2023 s sicer nižjo stopnjo podpore³⁸ na podpodročju Odprti Ateljeji kandidirajo tudi manj uveljavljene pravne in fizične osebe, ki še nimajo nacionalnih ali mednarodnih referenc³⁹, JPR-IMU-2023 ne predvideva prve podpore za mlade intermedijske producente⁴⁰, podporo na podpodročju Prvi avtorski projekti pa za samozaposlene ustvarjalce neprimerno bolj zamejuje⁴¹, in to celo navkljub siceršnji vrnitvi starostne opredelitve mladih ustvarjalcev na največ 35 let. Ministrstvo tako pozivamo, da tudi za ustvarjalce in organizacije na področju intermedijskih umetnosti izkaže enakovredno razvojno naravnano mero posluha, kot to v okviru zadevnih razpisov velja za najmanj dve področji ustvarjalnosti.

Med splošnimi pogoji želimo izpostaviti še razlike med področji ustvarjalnosti na ravni **izpolnjevanja pogodbenih obveznosti do ministrstva** za upravičence, ki so bili pogodbene stranke organa. Na področju glasbe in

34 Še posebej docela neodvisno.

35 avtorja in/ali producenta.

36 Najvišja možna predvidena višina podpore, ki je predvidena na podpodročju Prva podpora projektu v JPR-GUM-2023, je 5.000,00 EUR, najvišji delež možnega sofinanciranja pa je 90%. Najvišja možna predvidena višina podpore, ki je predvidena na podpodročjih Prva podpora projektu avtorja ali Prva podpora projektu producenta v JPR-UPRIZ-2023, je 10.000,00 EUR, najvišji delež možnega sofinanciranja pa 90%.

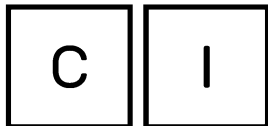
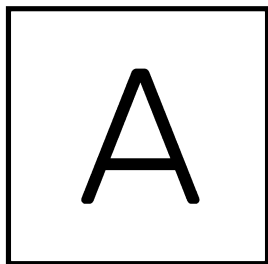
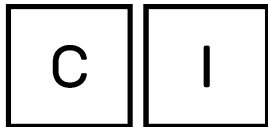
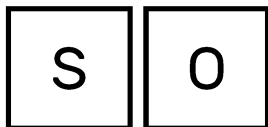
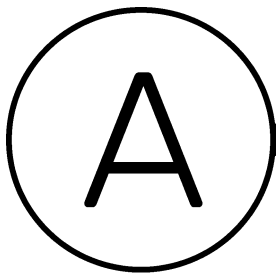
37 Določilo ne velja za upravičence v okviru podpodročja Prva podpora projektu producenta.

38 Najvišja možna predvidena višina podpore, ki je predvidena na podpodročju Odprti ateljeji v JPR-VIZ-2023, je 5.000,00 EUR, najvišji delež možnega sofinanciranja pa je 80%.

39 Pogoji za sodelovanje na podpodročju Organizacija razstavnih in festivalskih projektov na področju vizualnih umetnosti,

40 Pravne ali fizične osebe.

41 Podpora je namenjena samozaposlenim intermedijskim umetnikom, ki v letu 2023 ne bodo dopolnili 30 let, delež sofinanciranja ministrstva pa je lahko največ vrednosti 5.500,00 EUR in 70%.

štipendij razpis namreč relevantno obdobje odreja za tri leta, za preostala področja ustvarjalnosti ohranja obdobje dveh let, kar bi veljalo poenotiti, saj organizacije in ustvarjalce, ki kandidirajo v okviru primerljivih razpisov na različnih področjih postavlja v neenakopraven položaj. Opozoriti nadalje velja, da ni redkost, da npr. formule v finančnih obrazcih ministrstva v preteklosti niso bile pravilne, zato je prepoved **vsebinskega in oblikovnega spreminjanja obrazcev** le delno smiselna in je posledica izločitve vloge upravičencev, ki na račun napake organa s povsem utemeljenimi razlogi napačne formule popravljajo⁴², docela neproporcionalna.

Preden pa se odziva lotimo še na ravni specifik posamičnega področja ustvarjalnosti oziroma štipendijskih spodbud za ustvarjalce na prav teh področjih, želimo izpostaviti še, da **metodologija**, kako bo posamična strokovna komisija izbirala med projekti, ki so z enakim številom točk presegli prag sofinanciranja, a **na razpolago ni več sredstev** za podporo vseh, ni vselej določena⁴³, kar bi v izogib morebitnim sporom in za voljo transparentnosti in sledljivosti veljalo odpraviti.

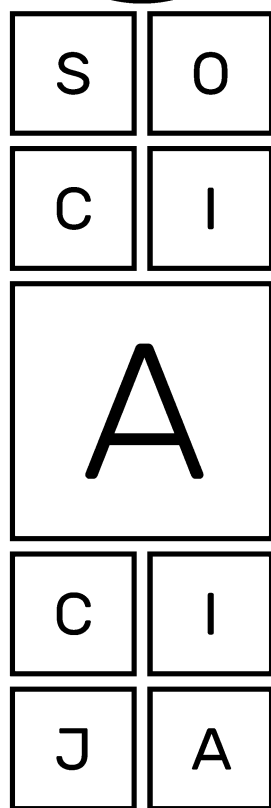
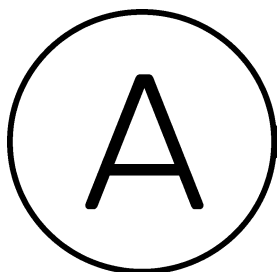
Na področju **glasbe** je vnovič treba izpostaviti, da je med pogoji za prijavitelje izpadel tisti, ki je odredil minimalno višino plačila **honorarja** za posamezne nastopajoče⁴⁴. Ministrstvo za kulturo je deklarativno na več mestih ter v javni dostopni dokumentaciji izrazilo zavedanje, da so ustvarjalci pogosto podplačani ter bi bilo treba vzpostaviti mehanizme za zagotavljanje minimalno sprejemljivih finančnih nadomestil za delo ustvarjalcev. Čudi tako, da je ta, sicer maneverskega prostora poln pogoj iz razpisnih pogojev z JPR-GUM-2022 odstranilo, na tem vztraja in s tem ne zagotavlja niti minimalnih honorarjev nastopajočim, ki so del državno podprtih projektov v javnem interesu. Pozivamo organ, da področje v sodelovanju s stanovskimi, zagovorniškimi in predstavniškimi organizacijami, ustvarjalci ter drugimi deležniki naposled začne urejati in stori vse, da pogoje ustvarjanja krepí ter ustvarjalce zavaruje tudi v okviru lastnih razpisnih mehanizmov.

Kot problematično hkrati vidimo, da ministrstvo že najmanj od leta 2014 ni spremenilo ter z višanjem življenjskih stroškov ter minimalne plače uskladilo zahtevane minimalne višine sredstev, ki jih mora producent na področjih **vizualnih in intermedijskih umetnosti** v okviru različnih formatov razstav ali projektov nameniti za **razstavnine** ustvarjalcev. Nujno hkrati ostaja, da tako predrugečene razstavnine ministrstvo kot pogoj enakovredno in dosledno uveljavi tudi za produkcije javnih zavodov. Kot nalogo odločevalca namreč vidimo, da ne zgolj za ustvarjalce dosledno zagotavlja poenoteno in ustrezno plačilo, temveč da pri določanju njihove višine ob upoštevanju stališč ustvarjalcev, stanovskih, zagovorniških in predstavniških organizacij in zmožnosti drugih deležnikov v kulturni verigi upošteva vse relevantne ekonomske kazalce in določila ter jih dosledno

42 Da bi npr. ustrezali splošnemu pogoju, da so prihodki projekta enaki odhodkom.

43 Glej JPR-UPRIZ-2023 in JR-DŠ-UM-2023.

44 JPR-GUM-2023 sicer za podpodročje Izvirno glasbeno delo ali koreografija odreja upoštevanje tarifnika, ki je sestavni del razpisne dokumentacije.

vključuje v vse svoje mehanizme podpore.

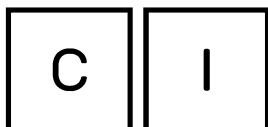
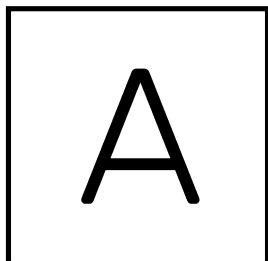
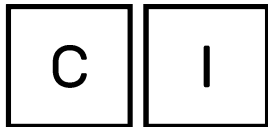
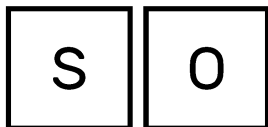
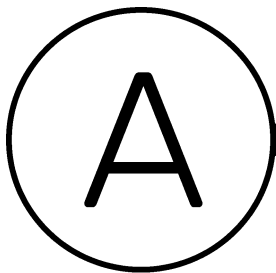
Tako projektne razpise na področju vizualnih umetnosti⁴⁵ kot na področju intermedijskih umetnosti⁴⁶ v posebnih pogojih za upravičenca predvidevata *pretežno* delovanje na razpisnem področju. Četudi je izraz pomensko do določene mere raztegljiv, pogoj zlahka predstavlja podlago za odrekanje državne podpore kakovostnim projektom nevladnih organizacij, ki delujejo izrazito čezdisciplinarno. V društvu na že tradicionalno nerazumevanje ministrstva, ko gre za **čezdisciplinarno delovanje**, ki je v določeni meri odraz tudi nezanimljive čezdisciplinarnosti sodobnih umetniških praks, opozarjamo že vrsto let, zato smo mnenja, da bi ga veljalo v dialogu z deležniki ob vsakokratnih pripravah na javne razpise in pozive vseskozi naslavljati. Ministrstvo želimo spomniti, da številni neodvisni producenti v četrtnih in lokalnih skupnostih opravljajo tudi vlogo pomembnih kulturnih središč ter v njih ponujajo raznorodni in kakovosten kulturno-umetniški program, zato bi bilo vztrajanje na podpori zgolj organizacij, ki *pretežno* ustvarjajo znotraj uveljavljenih razmejitev umetniških disciplin, nesmiselno in nasprotno prizadevanjem za uresničevanje javnega interesa za kulturo.

V okviru podpore ministrstva projektom na področju **uprizoritvenih umetnosti** želimo organ opozoriti, da v društvu kot nesmiselno vrednotimo, da organ z zahtevo, da se premiera zgodi v Sloveniji ali v zamejstvu, v okviru podpodročja Produkcija odreja podporo mednarodnim koprodukcijam, v katerih s pomembnim, a morebiti ne večinskim deležem sodelujejo slovenske organizacije in je tako smiselno, da se premiera odvije v državi večinskega koproducenta. Ministrstvo tako pozivamo, da opredelitev podpodročja razširi na način, da lokacija premiere ne bo predpogoj za državno podporo projektom, ki sicer v polnosti ustrezajo kriterijem za uresničevanje javnega interesa. Da bi država na področju uprizoritvenih umetnosti nedvoumno lahko podprla tudi mednarodne koprodukcije v javnem interesu, projekte, ki so rezultat rezidenčnih gostovanj umetnic in umetnikov ter projekte, ki vključujejo manjšine, migrante in druge skupnosti, ministrstvu predlagamo, da pogoj, ki narekuje izvedbo projekta v slovenskem jeziku, kadar je ta izvajan v Sloveniji, razširi na način, da za tovrstno izvajanje jasno šteje tudi slovensko podnaslavljanje izvedbe, ki sicer morda poteka v tujem jeziku.

Ko gre za razpis za **štipendije** na področjih ustvarjalnost, bi organ radi opozorili, da skozi razpis ni jasno razvidno, ali preko mehanizma organ namerava podpreti vse ustvarjalne, razvojne in raziskovalne aktivnosti izbranega samozaposlenega v letu 2023, kar bi sicer impliciralo določilo, ki predvideva proporcionalno vračilo štipendije, če se samozaposleni pred koncem leta izbriše iz razvida samozaposlenih v kulturi. V opredelitvi prijavljene aktivnosti namreč beremo, da gre za več *vsebinsko* povezanih aktivnosti samozaposlenega ali umetniškega kolektiva, ki imajo svojo

45 Podpodročje Organizacija razstavnih in festivalskih projektov.

46 Podpodročje Produkcija in postprodukcija v Sloveniji ter Postprodukcija na referenčnih prizoriščih v tujini.

DRUŠTVO ASOCIACIJA
–društvo nevladnih organizacij in
posameznikov na področju kulture

PISARNA
Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

SEDEŽ
Metelkova 6, 1000 Ljubljana

+386 (0)1 4341 244
+386 (0)51 773 611

info@asociacija.si
www.asociacija.si

DAVČNA ŠTEVILKA
38450666 (nismo dav. zav.)

MATIČNA ŠTEVILKA
1768875

TRR
SI56 61000 0014575 664
(pri DH d.d.)

vsebinsko in obseg, kar upravičence utemeljeno napotuje na zaključek, da za štipendijo samozaposleni lahko kandidira tudi z vsebinsko povezanimi aktivnostmi, ki jih v celoti izvede v npr. prvih petih mesecih leta, ter bi bilo proporcionalno vračanje štipendije, če bi se septembra odločil zaposliti npr. v javnem zavodu na področju kulture, nesmiselno in neutemeljeno oz. pravilneje kot tako lahko v primeru označimo določilo, ki zapoveduje proporcionalno vračanje denarja. Dodatne nejasnosti v razpis vnaša tudi napovedana dinamika izplačevanja štipendije, ki predvideva možnost 30% avansa in izplačila v skladu s pogodbo o sofinanciranju kulturnih projektov, in sicer na podlagi izstavljenih zahtevkov za izplačilo. Ker bodo verjetno štipendisti o aktivnostih podajali predvsem vsebinska in nismo prepričani, da je fazno izplačevanje v primerih štipendij smiselno, ministrstvo opozarjamo, da je vsakršna nejasnost lahko podlaga za nepotrebne spore in oškodovanje upravičencev, zato ga pozivamo, da vse nejasnosti odpravi in oblikuje v korist upravičencev.

Komentiramo še, da se nam v društvu možnost štipendiranja umetniških kolektivov vsekakor zdi koristna pridobitev mehanizma, želeli pa bi opozoriti na nevarnost, da bo novost umetnike, ki delujejo v okviru umetniških kolektivov v primerjavi z upravičenci, ki delujejo samostojno, deprivilegiral in bo samozaposlene spodbujal v smeri, da se na razpis za štipendije prijavljajo samostojno. Razpis namreč predvideva, da bo ministrstvo vrednost posamične štipendije v skladu z dogovorom med ustvarjalci v kolektivu razdelilo mednje, sklepali pa gre, da bodo ustvarjalci v kolektivu kot prejemniki štipendijskih sredstev iz JR-DŠ-UM-2023 tudi kot posamezniki izenačeni z drugimi štipendisti ter kot upravičenci za sredstva iz naslova štipendijskih spodbud za samozaposlovanje v letu 2024 izključeni. Z namenom spodbuditi delo umetniških kolektivov ministrstvo tako pozivamo, da dodatno premisli štipendije zanje in jih bodisi finančno okrepi, bodisi smiselno izenači z možnostjo časovno hitrejšega kandidiranja za štipendije ministrstva.

Naj na koncu še poudarimo, da pozdravljamo, da se je ministrstvo odločilo obuditi trajni dialog z nevladnimi organizacijami ter samozaposlenimi v kulturi, v okviru katerih se odpira še ena možnost, da deležniki v sodelovanju z organom prispevajo za odpravi izpostavljenih pomanjkljivosti razpisnih mehanizmov, uveljavitvi izboljšav ter h konstruktivnem in premišljenem razreševanju druge systemske problematike na področju kulture v skupno dobro sektorja. Organ tako pozivamo, da v ta namen postopke, vezane na osnovanje omenjenih skupin in imenovanje njihovih članov, v okviru predpisanih možnosti kar najhitreje zaključi in skupini skliče.

Za morebitna pojasnila ali dodatna vprašanja ostajamo na voljo.

S spoštovanjem,

Društvo Asociacija